

הצב בעל לב הזהב

אָבִיבָה אֶלְעָזָרִי

הצב בעל לב הזהב

סיפורים

להקניית מודעות ולקירוב הלבבות לנגישות, לסובלנות ולשוויון

אָבִיבָה אֶלְעָזָרִי

עֲרִיכָה סְפָרוּתִית: אִירִית וִיסְמֵן מִיְנְקוֹבִיץ, סוֹפֶרֶת לִילָדִים

אִיוּרִים: אֹרֶה רְקוּב, סְטוּדֵנְטִית בְּתֵלֶת, הַמְכַלְלָה לְעֶצוּב וּלְתַקְשֻׁרַת חֲזוֹתִית

© כל הזכויות שמורות למחברת

מורים יקרים

הספר 'הצב בעל לב הזהב' נכתב עבור ילדים בכתות הנמוכות של בית הספר היסודי (כתות א'-ג'), כדי ללמדם לקבל את המוגבלות ולהכיר את המושג 'נגישות'. מוגבלות נוצרת כתוצאה מחוסר התאמה בין היכולת התפקודית של האדם לבין סביבתו האנושית והפיזית. נגישות היא יצירת התאמה של הסביבה ליכולת התפקודית של האנשים עם מוגבלות ומאפשרת להם השתתפות ותפקוד טובים יותר. אני סבורה שנגישות היא לא רק פיזית, אלא גם מתן תחושת שוויון ומעורבות במלוא מובן המילה.

מטרתי להסביר לילדים שאנשים עם מוגבלות הם כמו כל אדם אחר, אלא שחסמים שונים מקשים עליהם לתפקד באופן מלא. יצירת נגישות מאפשרת להם להשתלב בחברה, להשתתף בכל תחומי החיים, לצרוך שירותים, ולממש את יכולתם באופן יומיומי כמו כולם. לשם כך נדרשות סובלנות והכלה של ערכי צדק ושוויון.

חברה המבוססת על אהבת האדם, ערבות הדדית וקבלת השונה, תדע להכיל בתוכה אנשים עם מוגבלות כשווים בין שווים. חלק נכבד מתחושת כבודו של האדם וביטחונו העצמי היא מיצוי יכולתו לתפקד. חשוב שגם אדם עם מוגבלות יגשים את הפוטנציאל שלו וימצא את מקומו בחברה.

הספר נכתב למען קירוב הילדים אל עולמם של ילדים עם מוגבלות בני גילם. האתגר שעמד בפני הוא לקשר בין תיאור הצרכים המיוחדים של אנשים עם מוגבלות לבין יכולת התפיסה של הילדים.

כיצד מגישים לילדים סיפור שמדבר על קושי ומוגבלות, תוך יצירת הבנה ואכפתיות אצל הילדים? בעלי חיים הם מרכיב אהוב בתרבות הילדים ובעולם הדימויים שלהם. בסיפורי עם מייחסים לבעלי החיים תכונות אנושיות, ומספרי סיפורים משתמשים בבעלי חיים להעברת מסרים או ביקורת על תופעות חברתיות מקוממות. בעלי החיים משמשים כנושא בסיפורי ילדים כי הקשר בינם לבין הילדים הוא אינטואיטיבי, וקל לילדים להזדהות עם התכונות האנושיות שמוענקות לבעלי החיים בסיפור. חינוך לערכים תוך האנשת בעלי החיים, מקל על הילדים לקלוט ולהכיל את הערכים שנרצה להעביר להם.

בחרתי לספר על מוגבלות ועל ליקויי נגישות באמצעות מצבים משעשעים שעשויים להיות מגרים ומאתגרים לילדים. הגיבור בסיפורים הוא בעל תכונות חריגות, אך דמותו עשויה למשוך את לב הילדים ולהביאם להזדהות אתו. האירועים שמתרחשים בסיפורים ממחישים את הקשיים שאתם מתמודדים אנשים עם מוגבלות ואת מה שעלול לקרות כתוצאה מהתנהגות בלתי מתחשבת. גיבורי הסיפורים מיצגים את האחר והשונה שיש לקבלו ולאפשר לו להשתלב במרקם החיים.

על המורים להתמקד במסרים ובתכנים של קבלת האחר, וכן בצורך של יצירת תנאי נגישות אשר יאפשרו את השתלבותם של ילדים עם מוגבלות בחברה. לכל סיפור מצורפות שאלות שבאמצעותן אפשר לפתח דיון בכיתה. מטרת השאלות אינה לבחון את הילדים, אלא לתרום להעמקת התובנה שלהם וללמדם להתנהג כראוי כלפי השונה והאחר.

הרעב הציק לציקי הצב

ציקי הצב חי ביער הגדול. הוא אהב מאוד לטייל ברחבי היער, להכיר חברים חדשים, להתחמם בשמש ולהריח פרחים. במיוחד אהב ציקי לאכול מהעשב הירוק שצמח בקרחת היער.

רשימת הסיפורים

9 הרעב הציק לציקי הצב
17 ציקי פוגש חבר חדש
24 ציקי עוזר לחולד העיוור
31 ציקי רוצה להתנדב
38 כלבתו של מוני העיוור
46 מוקי החתול
56 ציקי הצב חוגג יום הולדת
64 ציקי הצב בעל לב הזהב

החורף הגיע והביא איתו רוח קרירה וגשמים שירדו במשך ימים רבים הרטיבו את האדמה. ציקי הצב התחפר בתוך ביתו והקשיב לטיפות הגשם שדפקו על שריונו. בחוץ היה קר ורטוב ובפנים היה חם ונעים, לכן הוא אפילו לא העיז להוציא את קצה אפו החוצה. פשוט חיכה שהגשם יפסק.

ציקי חיכה וחיכה. עבר יום והגיע הערב, הגשם לא נפסק והמשיך לרדת כל הלילה. גם למחרת וגם ביום שלאחריו הגשם המשיך לרדת וציקי מאוד התעצבן... הוא היה עייף ורעב ואפילו לא הרגיש שקר לו בתוך השריון. ואז יום אחד הגשם נפסק ושמש האירה את העולם והציפורים חזרו לציץ.

ציקי הצב הציץ סוף סוף החוצה וגילה סביבו שפע של פרחים ועשב
שכיסו את קרחת היער כמו מרבד צבעוני.

ציקי הצב שהיה כל כך רעב, דבר ראשון הוא התנפל על העשב
ואפילו לא שם לב לפרחים שפרחו סביבו. הוא אכל, ואכל, ואכל
עד שבבטן שלו לא נשאר יותר מקום והרגיש שאם הוא יאכל עוד
גבעול אחד נוסף הוא יתפוצץ.

בלילה התעורר ציקי הצב מכאב חזק בבטן. הוא ניסה
להרדם, הסתובב מצד לצד - שום דבר לא עזר.

בבוקר הלך ציקי לקופת חולים כדי להיבדק אצל הרופא. כשהגיע לשם הוא גילה שלוש מדרגות די גבוהות והוא לא הצליח לטפס עליהן ברגליו הקצרות.

פיל, זברה ואייל חלפו לידו ודילגו על המדרגות בלי בעיה ורק ציקי לא הצליח לעלות.

"אולי מישהו יכול לעזור לי!" קרא לעברם ציקי הצב.

אבל אף אחד מהם לא טרח לעצור ולעזור לו. אולי בגלל שהיה נמוך קומה והם לא הבחינו בו, או אולי פשוט התעלמו ממנו.

"מה אני עושה?" חשב ציקי, "אם רק הייתה פה מעלית או איזה שביל משופע הייתי מסתדר לבד." אבל לא היתה במקום מעלית וגם לא שביל משופע. ציקי עמד אובד עצות.

"אני לא מצליח לטפס במדרגות. הן גבוהות בשבילי, אולי אתה יכול לעזור לי?" ביקש ציקי.

"אני קצת ממהר," נבח הכלב ודילג בקלילות על המדרגות.

"אוי", קרא ציקי הצב "אל תלך בבקשה, אני חייב להגיע לרופא. כואבת לי מאוד הבטן, בבקשה תעזור לי."

הכלב חזר על עקבותיו. ודחף את ציקי מדרגה ועוד מדרגה ועוד מדרגה.

"תודה," קרא ציקי ופנה לחדרו של הרופא.

באותה שעה הגיע למקום כלב שמוט אוזניים, הוא הבחין בציקי ואמר, "למה אתה עומד באמצע הדרך, אתה מפריע לעבור."

ציקי נעמד מול דלפק התרופות והמתין לתורו. כשהגיע תורו, סידה החסידה הרוקחת לא הבחינה בו ושאלה, "מי בתור?"

"אני," קרא ציקי הצב נבוך כשהוא חושב בליבו, "למה לא עשו פה דלפק גם לנמוכי קומה?"

אבל סידה לא הבחינה בו ושאלה הפעם בחוסר סבלנות, "מי זה אני? אין לי זמן למשחקי מחבואים!"

"אני!" שוב קרא ציקי הצב מלמטה. הוא הרגיש מאוד לא נוח. סידה הסתכלה סביב ואז התכופפה מעבר לדלפק וגילתה את ציקי כשבפה שלו המרשם.

דוקטור שוף הינשוף הסתכל על ציקי הצב מבעד לעדשות משקפיו ושאל, "מה קרה לך ציקי הצב? במה אוכל לעזור לך?"

"הבטן, אוי הבטן כואבת, כל הלילה לא ישנתי". נאנח ציקי הצב.

"בבקשה, תעלה על המיטה ואבדוק אותך," אמר דוקטור שוף הינשוף.

ציקי התקרב למיטה הגבוהה, הסתכל עליה מלמטה ואמר בעצב, "איני יכול לעלות, רגלי קצרות והמיטה כה גבוהה."

דוקטור שוף נאנח תפס את ציקי הצב במקורו והעלה אותו למיטה. בתום הבדיקה רשם לו מרשם.

כשציקי הצב הגיע לבית המרקחת, הוא ניגש לדלפק וגילה שצריך לקחת מספר. אך המתקן היה גבוה מדי והוא פספס את תורו. הוא פנה לשול השועל שעמד בתור לידו וביקש שיעזור לו. אך שול השועל לא שמע אותו. הוא פנה לשקנאי שקרא עיתון אבל זה לא התייחס אליו ואולי גם הוא לא שמע אותו. פתאום הוא ראה את סן הסנאי.

"היי, סן אולי אתה יכול לעזור לי לקחת מספר?" ביקש ציקי.

בשתי קפיצות עלה סן הסנאי על המתקן והוציא לציקי מספר.

ציקי פוגש חבר חדש

סאני הסנאי הוא גור סנאים חביב מאוד. הוא אוהב כל מה שסנאים בגילו אוהבים: אגוזים, ממתקים, לשחק בכדורגל ובמחבואים. אבל לצערו לא היו לו כמעט חברים. סאני הוא כבד שמיעה, למעשה הוא כלל לא שומע, אפשר לומר שהוא חרש. חרשות היא מגבלה לא קלה.

כשהסנאים היו מדברים איתו, הוא לא הבין מה הם רוצים, כי הוא לא שמע אותם והם היו מיד מסתלקים. לסנאים האחרים לא הייתה סבלנות לדבר לאט ולעמוד מולו כדי שסאני יוכל לקרוא את תנועת השפתיים שלהם. וגם אין הרבה סנאים שיודעים לדבר בשפת הסימנים.

רק לאימא ולאבא של סאני יש סבלנות אליו. הם למדו את שפת הסימנים וסאני מבין כל מה שהם רוצים לומר לו.

למרות הקושי סאני הוא גור סנאים מאושר ושמח ובמיוחד אוהב לטייל בטבע.

יום אחד יצא סאני הסנאי ליער לאסוף אצטרובלים שנשרו לקרקע מעצי האורן.

לפתע ראה סאני משהו זז שהיה דומה קצת לאצטרובל. "אוי" נבהל סאני. המשהו הזה הביט בו בעיניים גדולות, והוא גילה שזה צב.

היא נתנה לו את התרופה. ציקי לגם מבקבוק התרופה וכבר הרגיש יותר טוב. התרופה עזרה והבטן כבר לא כל כך כאבה אבל בלב הייתה לו הרגשה כבדה.

"כמה הייתי רוצה להיות יותר עצמאי..." חשב ושב לאיטו לכיוון קרחת היער הגדול.

שאלות למחשבה

1. אילו אנשים עם מוגבלות נתקלים בקשיים שאתם התמודד הצב השובב?
2. עם אילו מצבים מתמודדים נמוכי קומה ומי שצמוד לכיסא גלגלים במקומות ציבוריים?
3. באילו קשיים נתקל הצב כשנזקק לרופא?
4. חוה דעתך, מה ניתן לעשות כדי לאפשר יותר עצמאות לאנשים עם מוגבלות כגון זו של הצב?

הם שוחחו ביער ושיחקו עד הערב. סאני נפרד מציקי והבטיח לבוא למחרת.
כשסאני חזר לפנות ערב הביתה, הוא סיפר לאימא שלו שפגש צב. אימא שמחה
מאוד שסאני פגש חבר.
בלילה עלה סאני על מיטתו ושכב לישון. בשנתו חלם על צב מיוחד שפגש ביער.

צב שיודע לדבר כך שסאני יקרא את
שפתיו ויוכל להיות לו לחבר. הם הלכו
יחד לביתו של סאני.
אימא של סאני הזמינה את הצב להתארח

"למה נבהלת?" שאל
ציקי הצב.

סאני לא ענה.

"למה אתה שותק?" התפלא ציקי, "אתה לא רוצה לדבר אתי?"
סאני שראה את הצב מניע את השפתיים, נגע באוזניו ועשה

תנועות בשפת הסימנים שאמרו, "אני לא שומע."

ציקי הצב חייך. הוא הבחין שסאני מדבר איתו בשפת הסימנים ללא קול והבין
שהוא כבד שמיעה. הוא נזכר כמה היה לו קשה במרפאה כשכאבה לו הבטן. הוא
רצה לעזור לסנאי, אך מכיון שידי הצב קצרות ואפילו אין לו אצבעות, הוא לא יכול
לדבר בשפת הסימנים גם אם היה יודע את השפה, אבל הוא יכול לדבר כך שסאני
יקרא את שפתיו ויבין, וזה מה שהוא עשה. סאני הסנאי שמח מאוד. "איך קוראים
לך?" שאל בשמחה. "ציקי", הניע הצב את שפתיו.

בביתם, כיבדה אותו בחסה וגזר. הם שיחקו עד הערב וביחד שכבו לישון.
סאני הסנאי התכסה בשמיכה והצב נכנס לשיריון לצדו.

למחרת בבוקר קמו סאני והצב משנתם. סאני התרחץ, צחצח את שיניו, התלבש
בזריזות ושניהם הלכו למטבח לאכול ארוחת בקר. אבא של סאני הכין כריך עם
ממרח אגוזים לסאני וסלט חסה טריה לצב.

"בוא נצא לדרך מוקדם",
אמר הצב לסאני מניע
את שפתיו,
"אני הולך די לאט".

התלמידים נאספו בחצר בית הספר ומסדר הבוקר החל בדברי המנהלת.
כמה תלמידים הקריאו במסדר שיר ותלמידה אחת שרה. סאני שכרגיל לא שמע
דבר הביט נבוך לעבר הצב. ציקי הצב שראה כמה קשה לסאני מיהר לעזור לו
להבין מה שאומרים. הוא תאר לו בתנועות שפתים את כל מה שנאמר. המסדר
הסתיים והתלמידים נכנסו לכיתות.

סאני פנה אל הצב ואמר, "בוא, תכנס אתי לכיתה. אתה תקשיב למורה ותחזור בשפתיך
על דבריה, וכך בעזרתך אני אשמע ולא תהיה לי בעיה להבין מה שלומדים בשיעור".
"אני מסכים, רק שים אותי על השולחן מולך כדי שתוכל לראות את תנועת שפתי", אמר
הצב וחיך חיך של שביעות רצון.

סאני התעורר משנתו והצטער שהיה זה רק חלום,
אבל אם יפגש עם ציקי הצב שוב אולי עוד אפשר יהיה
להפוך את החלום למציאות מי יודע...

שאלות למחשבה

1. כבדי שמיעה נתקלים בקשיים ששומע אינו מכיר, תנו דוגמאות.
2. מי עוד יכול למלא את התפקיד שמלא הצב בסיפור?
3. מדוע חשוב שגם מי שאינו שומע יוכל להשתלב בכל פעילות?
4. חווה דעתך, מה ניתן לעשות כדי להקל על כבדי שמיעה?

אחרי הלימודים בדרכם הביתה אמר סאני לצב, "במתנ"ס יש חוג לריקודים ואני מאוד רוצה להשתתף אבל אני לא יכול כי אני לא שומע את המוסיקה ואת הקצב".

"יש לי רעיון, אני אתופך ברגלי את הקצב ואתה תוכל לרקוד", הציע ציקי הצב.

"נהדר, איזה חבר טוב אתה", אמר סאני בשפת הסימנים וחיך. ילדים וילדות רבים באו לחוג הריקודים במתנ"ס, ההמולה היתה רבה. כשסאני נכנס עם הצב לאולם, ילדים רבים הביטו בו בהשתוממות. ואז פתח הצב את פיו ואמר: "היום תראו את סאני הרקדן, בעזרתי הוא יוכל לחוש בקצב ולרקוד כמו כל אחד מכם".

"מה גם אתה תרקוד?" שאלו כמה ילדים את הצב.

"לא", השיב הצב בחיוך, "עם שריון כמו שלי על הגב, לרקוד לא יכול אף צב".

יום אחד שהוציאו חודי החלד את ראשו כדי לנשום אוויר צח, שמע שיחה בין שתי צפרדעים, שהוציא את הראש ממי הביצה שבקרבת מקום. הצפרדעים פטפטו בהתלהבות על קניון שביקרו בו ועל קניות שערכו בו. הם תכננו לחזור לקניון ולבלות בו.

חודי גם רצה ללכת לקניון לקנות ולבלות. הוא החליט שגם לו מגיע לצאת קצת החוצה ולבלות, אבל הייתה לו בעיה, הרי הוא לא רואה, חודי החלד העיוור לא יכול סתם כך לצאת ולהסתובב בקניון.

אימא של חודי הזהירה אותו, "אל תצא החוצה מהמחילה. אתה לא רואה, ולא תוכל למצוא את הדרך לשם וגם לא בחזרה הביתה."

"כולם מבלים בקניון,

שמעתי שהצפרדעים היו שם וגם אני רוצה",
התעקש חודי החלד.

ציקי עוזר לחלד העיוור

חודי החלד הקטן חי לו במחילה מתחת לפני האדמה. במחילה שלו היו שלושה חדרים מרווחים ללא חלונות ומסדרונות רחבים קישרו ביניהם.

למעשה חודי החלד לא היה צריך חלונות, כי הוא עיוור. מדי יום הוא מוציא את ראשו מהאדמה כדי לנשום אוויר צח ולהרגיש את קרני השמש המחממות, ואת הרוח הנושבת ושוב חוזר לביתו שבמעמקי האדמה.

הלכו השניים לקניון, ציקי הזדחל לאטו רגל אחר רגל בצעדים קטנים וכבדים, וחודי החלד שש ושמה, רץ קדימה ואחורה. רוח קלילה נשבה והניעה את ענפי השיחים, פרחי בר עטרו את השדה בשלל גוונים. חודי החלד אומנם לא יכול היה לראות את יופי הפרחים אבל נעצר ונשם לתוכו את ריחם, "אחח איזה ריח משגע יש לפרחים!" קרא בהתלהבות נושם לתוכו את ריחם. "ציקי, אולי תתאר לי איך הם נראים, " ביקש כדי להשלים לו את התמונה. וציקי הצב החביב נעצר ותיאר לחודי את המראה המרהיב. הוא אכן היטיב לתאר את המראה הנפלא והשלים לחודי המאושר את התמונה.

כך התקדמו שני החברים לאטם, השמש כבר עמדה באמצע השמים אך הקניון עדין לא נראה באופק. בעודם הולכים, שאל חודי החלד את ציקי הצב, "מה הבאת לאמך ביום המשפחה?"

"בסדר", הסכימה אמו "אבל אל תלך לבד, קח אתך חבר שרואה שיתלווה אליך, ולא יעזוב אותך לאורך כל הדרך."

חודי החלד נזכר שבאחד הפעמים שהציץ מהמחילה פגש בציקי הצב והם התיידדו. הוא החליט לקרוא לעזרה לחברו ציקי הצב שחי לו על פני האדמה, ורואה היטב ומכיר את כל הסביבה.

חודי החלד יצא, נעמד על גבשושית העפר הטרי שזה עתה נחפר מהמחילה. רחרח לכל הכוונים ושרק את השריקה המוסכמת לו ולחברו הצב. ציקי הצב ששמע את השריקה יצא מיד לדרך אל ביתו של חודי החלד.

"הבאתי לה מסרק ומראה," אמר

"איזו מתנה נפלאה, אולי גם אני אביא לאימא שלי מראה", אמר חודי.

"אבל אימא שלך לא רואה, מה היא תעשה במראה?" שאל ציקי הצב.

אז מה, לאימא שלך אין שיער וקנית לה מסרק", השיב חודי החלד והתגלגל מצחוק.

"תגידי, מה אתה מתכוון לעשות בקניון", שאל הצב.

"מה שכולם עושים, נסתובב בקניון, נפגוש חברים ונקנה כל מיני דברים", ענה חודי.

"בסדר" אמר ציקי הצב, "אבל תזכור שאני לא יכול לשלם בדלפק כי זה גבוה מדי בשביל הרגלים הקצרות שלי".

"אז אני אשלם. אבל לי יש בעיה לראות את המחירים של המוצרים", הרהר חודי בקול.

כשהגיעו בשעת ערב מאוחרת לקניון. דלתות הקניון כבר היו סגורות, נפש חיה לא נראתה בחוץ. רוח קלילה נשבה והשמים הבהירים היו זרועי כוכבים.

"בוא נחזור הביתה", אמר חודי בקול מאוכזב.

ציקי הצב פרץ בצחוק וקרא, "אני כבר בבית. הבית שלי אתי על הגב".

"נכון, אתה מסודר אבל אני אינני רואה איך לחזור הביתה, מה אעשה?" אני רוצה לחזור הביתה אל אימא שלי." קרא חודי ופרץ בבכי.

"סתם אמרתי בצחוק. לא התכוונתי לפגוע בך. אל תדאג חודי, אחזיר אותך הביתה," הרגיע אותו ציקי. וכך שבו השנים מהשדה שמחוץ לעיר, כשציקי הצב מוביל וחודי החולד העיוור הולך בעקבותיו.

שאלות למחשבה

1. עם אילו מצבים נדרשים כבדי ראייה ועיוורים להתמודד בקניונים ובמקומות ציבוריים?
2. מהו המסר הקשור לנגישות שעולה בסיפור?
3. חוה דעתך, מה ניתן לעשות כדי שעיוורים יוכלו לבלות בקניונים כמו כולנו?
4. מה הייתם מוכנים לעשות למען חבר שאינו מיטיב לראות?
5. כיצד ניתן לאפשר לילדים עיוורים וכבדי ראייה להשתלב בחברה ככל הילדים?

ציקי רוצה להתנדב

ערב אחד יצא ציקי הצב לטייל בקצה היישוב שקרוב ליער. באחת החנויות ראה בטלויזיה סרט על סמי הכבאי.
"סמי הכבאי ממש גיבור," חשב. "זה נעים להגיש עזרה ולהציל. אני רוצה להיות כבאי ולעזור לאחרים."

כשחזר אל היער, הסתובב עם המחשבה הזאת מספר ימים. לבסוף החליט להתנדב לשרותי כבאות ולהיות לוחם אש, לנסוע בכבאית האדומה הצופרת ודוהרת במהירות ברחובות בדרכה אל מוקד השרפה, עם קסדה צהובה על הראש, חליפה חסינה מפני אש, "זאת תהיה גאוה," חשב בליבו כשיצא מהיער בדרך למרכז ההרשמה למתנדבים שהיה בבניין גבוה במרכז הישוב הסמוך ליער.

לאחר מספר תחנות, המטרונית עצרה במרכז העיר והוא ירד לרציף בלי שום בעיה. כדי להגיע לבניין המשרדים של שירותי מכבי האש היה עליו לחצות את הכביש במעבר חציה. הרמזור התחלף לירוק וציקי החל לחצות את הכביש הרחב. זה לקח לו לא מעט זמן כי הוא צב והולך לאט. בדיוק כשהיה באמצע הכביש האור הירוק ברמזור התחלף לאדום. ציקי נבהל, הוא חשש שבגלל קומתו הנמוכה הנהג לא יבחין בו והוא חלילה יפגע. אך למזלו הנהג המתין עד שהוא חצה את הכביש ועלה למדרכה בשלום.

בכניסה לבניין המשרדים הוא גילה לשמחתו שצמוד לגרם המדרגות יש מסלול משופע המיועד לכיסאות גלגלים, מה שאפשר לו לעלות בקלות ולהיכנס לבניין. על שלט מאיר עיניים שניצב על הקיר באולם הכניסה, היה כתוב: "לשכת הגיוס למתנדבים לשירותי כבאות נמצאת בקומה העשירית". ציקי נכנס למעלית. למזלו הרב, מישהו לחץ על הכפתור הנכון והמעלית נעצרה בדיוק בקומה העשירית.

הדרך הייתה ארוכה.

ציקי רצה בהתחלה לנסוע במונית, אבל, כדי להיכנס למונית עליו להיעזר בנהג, ובכך לא היה מעוניין. הוא מעדיף להיות עצמאי.

האפשרות השנייה הייתה לנסוע באוטובוס. אבל גם כדי לעלות לאוטובוס יהיה עליו לטפס מספר מדרגות ועם רגליו הקצרות הוא יתקשה מאד ויזדקק לעזרה כמו במרפאה.

ציקי בחר באפשרות השלישית, לנסוע במטרונית. הרציף נמצא בגובה הכניסה והעליה קלה. המטרונית הגיעה, עצרה בתחנה, וציקי הצב עלה עליה בבטחה.

ציקי החל לקרוא את מה שכתוב בשלט אך עייפותו גברה והוא נרדם והחל לחלום. בחלומו ראה בנין בוער והוא-הוא הכבאי שעומד על הסולם הגבוה כשבידו צינור שמתז מים בעוצמה. אחר כך ראה את עצמו מציל אנשים ובעלי חיים, סוחב אותם על גבו החוצה מתוך הלהבות, שב ונכנס לבניין הבוער וממשיך לחלץ עוד ועוד ניצולים.

במשרדי ההתנדבות למכבי האש הסתובבו מועמדים רבים, "איך נרשמים פה", שאל ציקי את הג'ירף שעמד לידו.

"קח מספר ותמתין", ענה לו ענה לו ארנב שעמד ליד המכונה ותוך כדי כך שלף מהמכונה פתק עם מספר ומסר אותו לציקי.

"אתה יכול לשבת שם", הצביע הארנב לעבר שתי שורות של כסאות, שם חיכו עוד מתנדבים.

ציקי התקדם לעבר הכיסאות, נעצר ליד אחד מהם והמתין מסתכל סביבו. על הקירות מסביב היו תלויות תמונות של דגמי מכוניות כיבוי ושל לוחמי אש בפעולות כיבוי שונות. במיוחד משכה את תשומת לבו תמונה של מטוס כיבוי המרסס אבקה אדומה על יער אפוף להבות. עוד הבחין הצב בשלט רחב המפרט את הדרישות ממי שעומד להיות לוחם אש.

שאלות למחשבה

1. באילו מצבים שבהם קימת בעיית נגישות נתקל הצב בסיפור?
2. אילו שיקולים צריך לשקול אדם עם מוגבלות תנועה בבואו להשתמש בתחבורה ציבורית?
3. מה צריך להיעשות על מנת להקל את הנגישות לבניני ציבור של אנשים עם מוגבלות בתנועה כמו נכה בכיסא גלגלים או נכה שנעזר בקביים?
4. האם צריך לדעתך לאפשר לכל אדם לעסוק בכל עיסוק שיחפוץ אף אם הוא בעל מוגבלות?

טלטה חזקה העירה אותו. ציקי נבהל ונרעד. לידו נשמע קול שאמר, "חבר תורך הגיע, לך לדלפק מספר ארבע".

צִיבִי הצבי הפקיד שישב מעבר לדלפק שאל, "במה אוכל לעזור?"
"אני רוצה להיות כבאי", אמר ציקי הצב ללא היסוס.

צִיבִי הצבי הביט בציקי הצב, הוריד את משקפיו, ניקה אותם היטב, שב והרכיבם שוב נעץ בציקי מבט נוקב ומלמל, "לא נראה לי שאתה מתאים לתפקיד. זה לא תפקיד שמתאים לצבים, פה נדרשת זריזות!".

הביט ציקי בצִיבִי הצבי במבט עצוב ונכלם ואמר, "בסדר, על החלום הזה אוותר, אך עוד חלומות רבים לפני ואותם אגשים".

כלבתו של מוני העיוור

מוני לא נולד עיוור, אך עוד כשהיה ילד הוא נפגע בתאונה בה נפגעה ראייתו. ככל שהתבגר הלכה ראייתו ונחלשה עד שנותר עיוור לחלוטין. לקות ראייה הינה מגבלה הפוגעת משמעותית באיכות חייו של האדם ומקשה על תפקוד מלא ועצמאי בחיי היום יום. העיוורון היה עבור מוני משהו חדש ולא היה ברור לו כיצד יסתדר. ראשית, זה היה כרוך באובדן כמעט מוחלט של העצמאות שלו וחייב תלות באנשים אחרים. שנית, זה גרם לו לאובדן הביטחון העצמי.

עוד כשמוני היה ילד הוא הכיר את ציקי הצב שהופיע יום אחד בחצר ביתו של מוני. מוני נתן לו עלה של חסה טרייה לאכול ושיחק אתו. ציקי היה מגיע לחצר פעמים רבות ובמשך הזמן נהיו השניים חברים.

יום אחד הופיע ציקי הצב על הדשא שמאחורי הבית. באותו זמן מוני כבר התקשה מאוד לראות. הפעם שמח מוני יותר מתמיד, לאחרונה היה עצוב מאוד כי חוסר היכולת לראות ריתקה אותו לבית. הוא הזמין את ציקי לביתו וסיפר לו על התאונה. ציקי הצטער מאוד וכדי לשמח את מוני הוא נשאר אתו מספר ימים כדי לשמש לו עיניים בתוך הבית. הוא הקריא למוני את הכתוביות בטלוויזיה, את הכתוב על השלטים שמסביב הבית, הנחה אותו בתוך הבית ואפשר למוני להיות יותר עצמאי. מוני דיבר על מר גורלו וציקי עודד אותו והתגלה כחבר נאמן.

מחוץ לבית זה כבר לא היה כל כך פשוט. ציקי שהיה רק צב קטן ואיטי, לא התאים לתפקידי נחייה, לכן הוא הציע למוני שיאמץ כלב נחייה מאומן במיוחד עבור אדם עיוור.

"כלב יועיל לך הרבה יותר ממני. בחוות אילוף כלבים תוכל למצוא כלב נחייה שמתאים בדיוק למצבים כמו שלך," אמר ציקי לפני שעזב את ביתו של מוני והלך לדרכו.

בהתחלה מוני נרתע מהרעיון, אבל היה לו קשה מאוד להסתדר לבד. ככול שחלפו השנים ומוני בגר, הוא הבין שעליו לאמץ כלב נחיה, כלב שילווה אותו לכל מקום תמיד-תמיד כפי שציקי הצב הציע לו בזמנו. אמר ועשה, הוא התקשר לחוות האילוף וביקש לקבל כלב נחייה. לאחר ימים לא רבים היא הגיע לביתו של מוני.

"קוראים לי בוני ואני כלבה מגזע לברדור מומחית לנחיית עיוורים", סיפרה בוני מיד כשירדה מן המכונית.

מוני ישב ליד השולחן שבמטבח, מכוס התה ששתה עלו אדים מהבילים. הוא הקשיב לבוני הכלבה בקשב רב. בוני המשיכה לספר: "בחודשים הראשונים לחיי השתעשעתי בחברת אחי כשאימא הייתה נוזפת בנו ומכינה אותנו להיות כלבי נחיה רציניים. האמת היא שלא הבנתי על מה היא מדברת עד שביום אביב אחד, נעמדה לידי גברת כהן, בעלת המשק במושב ואמרה שעלי להיפרד מאימא שלי. הביאו אותי לחווה להכשרת כלבי נחייה, שם לימדו ואימנו אותי במשך עשרה חודשים לעזור לאנשים עיוורים. משם הגעתי אליך."

היא הייתה מאוד ידידותית ומוני שמח מאוד.

"לאימא שלי קוראים טוני", המשיכה בוני לספר. "יחד איתי נולדו עוד חמישה גורים, האחים שלי. זה היה בבית משפחת כהן במושב".

בכניסה למרכול עמד שומר, "תעצור!
כלבים לא נכנסים." אמר.

"משונים הם בני האדם," הרהרה בוני שעה שהתיישבה לה בצד, "כיצד יכול מי שאינו רואה להסתדר במרכול?"

מוני הוציא את המקל הלבן מנרתיקו ונכנס למרכול. כעבור שעה קלה לאחר שאנשים במרכול עזרו לו לבחור את המצרכים יצא כשידו האחת אוחזת במקל הלבן ובידו השנייה סל מלא מצרכים שקנה. אישה אחת לבושה בשמלה פרחונית שהזכירה לבוני את גברת כהן מהמושב פנתה אל מוני והציע לו את עזרתה.

"יש לי עוזרת נאמנה היא תוביל אותי לאן שארצה," הודה לה מוני בנימוס והצביע בגאווה על בוני ואמר תוך כדי שהוא מוציא מכיסו מעטפה, "בוני, אני צריך לשלוח מכתב רשום בסניף הדואר הקרוב," הוא הנחה את כוון ההליכה, ובוני הובילה אותו כשהוא אוחז בידית הרתמה שעל גבה. זה היה יום בהיר שטוף שמש, בוני הייתה גאה בעצמה כשהלכה מלפנים ובחורה עבורם נתיב הליכה בטוח.

בוני, כלבת לברדור חביבה ויפה שהגיעה הישר מחוות אילוף כלבים. נכנסה אל חייו של מוני ומאז התלוותה אליו בנאמנות לכל מקום שאליו הלך, וכשיצא מחוץ לבית שימשה לו עיניים.

הערב ירד מוני הלך לחדרו, פשט את בגדיו ונכנס למיטה. בוני התמקמה בפינה שהוקצתה לה ונרדמה. את הבוקר למחרת הם עשו בבית, ובזמן ארוחת הבוקר האזין מוני לרדיו. לאחר החדשות השמיע הקריין את תחזית מזג האוויר ומוני המשיך לשבת בכיסאו. בוני לא ידעה מתי בכוונתו של מוני לצאת מהבית, אך היא הייתה מוכנה לכל משימה שתידרש. כעבור שעה קלה גם מוני היה מוכן לצאת וקרא לבוני שתבוא אליו, רתם אותה ברצועות לידיית האחיזה והם יצאו לדרך. "היום יום שישי וברצוני לערוך קניות לקראת שבת", אמר מוני. "נלך ישר אל המרכול, את תובילי אותי כמו שלמדת".

בדרך למרכול היה עליהם לעבור ברחוב סואן, לחצות במעבר חציה ולטפס מספר מדרגות. בוני הוליכה את מוני העיוור ברחוב כשהיא מנווטת בין העוברים ושבים אל מעבר החצייה. הרמזור להולכי רגל היה אדום ובוני נעצרה על המדרכה ממתינה עד שיידלק הרמזור הירוק. מוני הרגיש בטוח בחברת בוני וידע, זו הייתה בחירה טובה.

בכניסה לסניף הדואר היו מדרגות רבות. בוני התעכבה מעט כדי לסמן למוני שלפניהם מדרגות והחלה לעלות מדרגה אחר מדרגה כשהיא מכתיבה למוני את הקצב. במדרגה האחרונה שוב התעכבה כדי לסמן למוני שהטיפוס במדרגות הסתיים. מוני לקח כרטיס שעליו רשום מספר תורו לקבלת השירות והתיישב על הספסל הפנוי שאליו בוני הנחתה אותו. מוני הציג לאיש שישב לשמאלו את כרטיס התור ושאל מהו המספר שרשום בו. כאשר המערכת הכריזה "מספר ארבעים וחמש לעמדה מספר אחת". מוני קם ובוני שזיהתה את עמדת השירות שהתפנתה הובילה אותו אל העמדה הנכונה.

כשחזרו הביתה חיכתה להם הפתעה. על המדרכה המובילה לבית חיכה ציקי הצב, הוא שרבב את ראשו אל מחוץ לשריון שלו וקרא: "שלום מוני, מזמן לא ביקרתי אותך. אני רואה שיש לך חברה, אני שמח בשבילך. אתה זוכר אותי? זה אני ציקי הצב".

מוני ליטף את ראשה של בוני ולחש באזנה: "ודאי שאני זוכר אותך. אתה החבר שלי ציקי הצב, אני מכיר אותך עוד מילדותי. עכשיו יש לי שני חברים נאמנים." ואז קרא בקול, "שלום ציקי הצב אני שמח שבאת לבקר אותי. איזה יום נפלא יש לי היום כששני החברים שלי איתי. אני מרגיש שכל העולם מחייך אלי למרות שאינני יכול לראות".

שאלות למחשבה

1. באילו מוגבלות נתקל עיוור בחיי היומיום?
2. אילו לא הייתה למוני כלבת נחייה, כיצד זה היה מקשה עליו בסידור ענייניו?
3. האם צריך לאפשר לכלבי נחייה להיכנס ביחד עם העיוור לכל מקום?
4. חווה דעתך, מה צריך לעשות במקומות ציבוריים כדי שעיוורים יוכלו להתמצא כמו כולם?

מוקי החתול

מוקי החתול נולד כגור רביעי ואחרון בשגר, שלושת אחיו החתולים היו גדולים וחסונים ממנו, אבל בו היה משהו משונה, הוא היה חלש והתקשה לאכול בעצמו. אמו טפלה בו והאכילה אותו כמו את יתר אחיו. אבל מוקי לא התפתח כמו האחים שלו ולא גילה התעניינות בנעשה סביבו. הוא היה שונה. כשאחיו קפצו והשתוללו, הוא ישב בצד ולא הצטרף.

כשאחיו בגרו מעט וכבר לא ינקו מאמם, הם החלו לצאת ולחפש לעצמם אוכל. הם נברו בפחי האשפה, אכלו פירות שנשרו מהעצים ורדפו אחרי עכברים. אולם מוקי לא הלך אתם לחפש אוכל. כשבגרו החתולים והפכו לעצמאים, כל אחד מהם מצא לו אזור מחיה או משפחה מאמצת. רק מוקי נותר לבדו משוטט ברחובות אבוד ללא יכולת לדאוג לעצמו.

באחת הפעמים, ישב מוקי על זנבו בפינת רחוב, פניו נפולות ועיניו עצובות. אותה שעה עבר במקום ציקי הצב, שאהב לטייל בכל מקום. הפעם הלך לו לאטו וחיפש משהו לאכול, עלה חסה או איזה קליפת גזר שנזרקה. פתאום ראה ציקי הצב את מוקי החתול. הוא הבחין מיד שמשהו בו שונה. מוקי נראה מאוד מוזנח, פרוותו הייתה מרוטה, רגליו מלוכלכות ומבטו מושפל.

"מה הבעיה שלך?" שאל ציקי הצב את החתול.

"אני לבד, כולם הלכו אינני יודע מה אעשה. כבר לא אכלתי כמה שעות, ואין מי שישחק אתי", אמר החתול והחל לבכות.

"קפוץ אל הפת, זה מה שחתולים עושים, ותראה אם יש שם משהוא שאתה אוהב". הציע ציקי הצב.

"אף פעם לא ניסיתי לקפוץ זה קשה לי, ילל החתול.

"בסדר", השיב הצב, "ננסה למצוא משהו, בשר זה לא מזון שצבים אוכלים, אנחנו צמחונים".
הם הלכו ברחוב עד לפח האשפה הקרוב.

"אני מוקי, כך קראה לי אימא שלי", יבב החתול.

"איך קוראים לך?" שאל הצב.

"ולי קוראים ציקי הצב. אני מאוד אוהב לעזור לאחרים, בוא אחרי".

הלכו השניים יחדיו, הצב מלפנים והחתול מאחוריו.

"מה אתה אוהב לאכול?" שאל ציקי הצב מבלי להפנות את ראשו לאחור.

"בעיקר בשר אבל גם קצת גבינה וחלב". ענה מוקי החתול.

"טוב, נלך למקום אחר. בטוילים שלי הכרתי אישה אחת טובה שתמיד משאירה אוכל לבעלי חיים. בוא נלך אליה אני בטוח ששם נמצא משהו לאכול, זה לא רחוק מפה", אמר ציקי הצב והחל לזחול בקצב של צב. ביתה של האישה הטובה היה בצדו השני של הרחוב, והיה עליהם לחצות את הכביש.

למוקי החתול זו משימה פשוטה אפילו אם יש לו בעיה בקפיצה לגובה, אבל עבור ציקי הצב שמזדחל כל כך לאט זה עלול להיות מסוכן, בגלל מכוניות נוסעות בכביש ובגלל קומתו הנמוכה עלולים לא להבחין בו.

"אתה תלך לידי כשנחצה את הכביש במעבר החציה, אותך הנהגים יוכלו לראות ולעצור עד שנעבור", אמר הצב. כשהגיעו השניים למדרכה, התברר שציקי הצב לא יכול לעלות על המדרכה הגבוהה. הוא ביקש ממוקי שיעזור לו וידחוף אותו קדימה.

עכשיו הגיע תורו של מוקי החתול לעזור לו. מוקי החתול נעמד מאחורי הצב, וברגלו הקדמית דחף את הצב עד שהצליח לעלות למדרכה. השניים המשיכו בדרכם אל עבר ביתה של האישה הטובה. ליד אחד העצים נעצר

החתול ושוב החל לילל.

"בזה אני לא יכול לעזור", ענה לו ציקי הצב, "רגליי קצרות, מחוספסות וציפורני גדולות. אני בטוח שזה לא יהיה לך נעים. אולי האישה הטובה שאנחנו הולכים אליה תסכים ללטף אותך."

"מה קרה עכשיו?" שאל ציקי הצב.
"אני עצוב כי אין מי שילטף אותי.
אימא שלי הייתה מלקקת אותי
והייתי מתרפק עליה. עכשיו שאני
לבד זה מאוד חסר לי."

ביתה של האישה הטובה היה בית קטן בן קומה אחת. מסביב לבית בחצר הייתה גינה מטופחת של שיחים ירוקים ופרחים ססגוניים. בחלקו האחורי של הבית מרפסת קטנה ודשא ירוק. על רצפת המרפסת הייתה מונחת צלחת לבנה. ציקי הצב התקרב אל הצלחת והחל לרחרח. "בוא מוקי, זה אוכל לחתולים, אני צמחוני וזה לא בשבילי". מוקי התקרב בהיסוס, הוא פחד להתקרב למקום שאינו מכיר. לאט, בצעדים גמישים וזהירים הלך מוקי החתול והתקרב לצלחת. לפתע נפתחה הדלת. מוקי נבהל ונסוג לאחור. בפתח הדלת עמדה אישה קטנה לבושה בשמלה פרחונית ולמותניה סינר לבן. מוקי קימר את גבו

וחשף את שיניו. זו הייתה תגובה חתולית טבעית למצב של סכנה.

"שלום ציקי, אני רואה
שהבאת אתך אורח,"

אמרה האישה והוסיפה, "בוא חתול, תאכל מהצלחת זה בשבילך." אבל מוקי לא זז. "היי מוקי, אל תפחד זו האישה הטובה שסיפרתי לך עליה", אמר ציקי הצב כשהוא מוציא את ראשו מתוך השריון שלו. הוא הפנה את ראשו לעבר האישה ואמר "שמו מוקי, הוא חתול שונה מהחתולים האחרים. הוא לא יכול לדאוג לעצמו למזון וגם אין מי שילטף אותו".

שאלות למחשבה

1. עם איזה קושי צריך החתול בסיפור להתמודד?
2. באילו מצבים נתקלים אנשים עם מגבלה התנהגותית בחיי יומיום?
3. תארו את המקרה שבו החתול סייע לצב.
4. חוו דעתכם, מה ניתן לעשות כדי להקל על השונה ועל מי שמתקשה בתפקוד?

"בוא מוקי" קרבה האישה את הצלחת "תאכל". החתול התקדם בצעדים זהירים והחל לאכול מהצלחת. "המממ... אף פעם לא אכלתי אוכל כל כך טעים", גרגר החתול.

האישה הטובה רכנה לעבר החתול ולטפה את פרוותו. "אתה יכול להישאר פה, זה יהיה ביתך, אני אדאג לך", לחשה האישה באוזנו של מוקי. ציקי הצב השאיר את השניים והמשיך בדרכו אל תוך סבך השיחים הירוקים בשולי החצר והתרחק...

הוא החליט לערוך לעצמו מסיבת יום הולדת עם תזמורת, ריקודים וכיבוד כיד המלך. הצב הזמין מהירקן עלי חסה טריים, גזר, כרוב ותרמילי אפונה. במרכול הוא קנה במבה, ביסלי, בייגלה שטוחים ובייגלה עגולים. הוא לא שכח סוכריות ועוד מיני ממתקים. מהקונדיטוריה הסמוכה הזמין עוגות ועוגיות בכל הטעמים ועם הרבה קישוטים.

לאחר שהתייעץ עם ידידו התוכי הזקן והחכם הוא הזמין את תזמורת הצרצרים שתנגן ותנעים לחוגגים והזמין את חבריו בעלי החיים.

ציקי הצב חוגג יום הולדת

זה היה ביום שישי, ציקי הצב ישב בתוך ביתו וחשב, הנה מתקרב יום הולדתי, זה הזמן שאני יכול לשמוח יחד עם כל חברי. אני רוצה לחגוג אתם כמו מיץ פטל הארנב עם האריה והג'ירף. אני רוצה לשמח את החברים שלי שיהיו מאושרים, אני אוהב אותם והם אוהבים אותי. אבל אני לא בטוח שהם יכולים להסתדר אחד עם השני. מה אני יכול לעשות כדי לשמח את כולם?

הסנאית, אוחזת שקית עם אגוזים לכבד את כל האורחים. העורבני עף הישר לבמה ופצח בציוצים מרנינים בליווי תזמורת הצרצרים. גם רון העכברון הגיע וצוקי החתולה, ואימא של חודי הביאה את חודי החלד. ובזה אחר זה הגיעו חיות היער והחלו לרקוד זוגות, זוגות. הנמלה העמלנית רקדה יחד עם חיפושית זבלנית שחורה מהודרת, החרגול הקפצן בחר לו כבת זוג את השפירית כחולת הכנף שרחפה סביבו בקלילות והתמוגגה מקפיצותיו. הארנב קצוץ הזנב יצא במחול סוער עם סנאית

אדמונית שחשפה את שיניה ונופפה בזנבה המפואר.

ורק קיפי הקיפוד ישב לו בצד, לא הרחק ממעגל הרוקדים עצוב וקודר. הוא רצה מאוד לרקוד אך לא מצא חבר. קיפי הזמין את הצפרדע, אילנית ירקרקה לרקוד אתו אך היא סירבה ואמרה לו "אינני יכולה לרקוד אתך אתה דוקר".

ההזמנות נשלחו לכל החברים, ההכנות הושלמו ומועד מסיבת יום ההולדת של הצב הגיעה. תזמורת הצרצרים התארגנה על במה קטנה לצד רחבת הריקודים. השולחנות ערוכים ומקושטים בפרחים והחברים החלו להגיע.

הארנב קצוץ הזנב הגיע ראשון והביא כרוב טרי ישר מהגינה עטוף בנייר מתנה צהבהב. אחריו הגיעה נמלת קציר עמלנית דוחפת ומגלגלת חבילה מאוד גדולה. יחד עם הנמלה נכנסו ובאו סנאית קופצנית ועורבני שחור כיפה.

"אף אחד לא רוצה לרקוד אתי
כי אני דוקר"

חשב רגע ציקי הצב ופתאום אורו פניו הוא אמר, "גם אתי החברים לא רוקדים, רגלי קצרות ואני מסורבל וקשה לי לשמור על הקצב. אבל אתה יכול לרקוד אתי תרקוד בקצב שלך ואני בשלי".

שמח קיפי הקיפוד, פתח את כדור הקוצים, הוציא את רגליו הקטנות והחל לרקוד. ראו חיות היער את הצב והקיפוד כשהם רוקדים בשמחה ונהנים יחד ומחאו להם כפיים. העורבני התעופף, ירד מהענף שעליו ישב והצטרף לריקוד מקפץ ומנתר לצלילי תזמורת הצרצרים. הארנבת קמה ממקומה והצטרפה לרוקדים בקפיצות גבוהות. מעגל הרוקדים הלך והתרחב עד שכל המוזמנים בזה אחר זה רקדו בשורה ארוכה שיצאה בצהלות שמחה ונבלעה בין עצי היער.

פנה קיפי הקיפוד אל הזיקית והציע לה לרקוד, אך הזיקית החליפה את צבעה ופשוט נעלמה. קיפי הקיפוד פנה לחיות רבות והציע להן לרקוד אתו אבל כולן סרבו או שהפנו לו עורף והסתלקו.

כשגילה ציקי הצב את קיפי יושב לו לבד, ניגש אליו ואמר לו "למה אתה לא רוקד רק יושב לך בצד מכורבל כמו כדור, למה אתה לא רוקד?" הוציא קיפי את ראשו מתוך כדור הקוצים, הביט בציקי הצב בעצב ואמר

מאז אותה מסיבת יום הולדת, לא הייתה מסיבה שקפי
הקיפוד לא היה בה אורח רצוי והפליא בריקודיו.

שאלות למחשבה

1. עם אילו קשיים צריך היה הקיפוד להתמודד?
2. אילו אנשים אתם מכירים שנתקלים בקושי דומה לזה של הקיפוד?
3. כיצד הייתם אתם מתמודדים במצבים דומים?
4. איך ניתן להקל על אנשים עם מוגבלות בחיי היום, יום?

כבר היו כמה מקרים ששלג התפרץ לכביש ואלון משך אותו אליו והציל אותו מפגיעת מכונית. אבל בוקר אחד אלון לא שם לב ושלג הצליח לחמוק לרחוב לפני שאלון הספיק לקשור לו את הרצועה ולא הספיק לתפוס אותו. אלון רץ אחריו אבל שלג נעלם ואלון לא מצא אותו בשום מקום. הוא חיפש לאורך כל הרחוב, נכנס לחצרות הבתים, הוא הלך למגרש המשחקים שבקצה הרחוב. שלג לא נראה בשום מקום, כאילו בלעה אותו האדמה. אלון דאג מאוד, הוא פחד ששלג שלו ירוץ לכביש ויידרס.

ציקי הצב בעל לב הזהב

אבא הביא לבנו הצעיר אלון, כלבלב קטן ולבן עם עיניים שחורות וחכמות. הכלבלב מיד ליקק את פניו של אלון והחל לכרסם את נעליו.

"לא, אסור לכרסם נעליים!" קרא אלון בהתרגשות, הרים את הכלבלב, ליטף אותו ואמר, "נקרא לך 'שלג' כי אתה כל כך לבן". הכלבלב כשכש בזנבו הלבן בהתלהבות כאילו מאשר את השם ושוב ליקק את אפו של אלון. בין אלון לבין שלג התפתחה אהבה גדולה. בכל בוקר היה אלון קושר לשלג רצועה ויוצא אתו לטיול קצר ברחוב בסמוך לבית. משך הזמן אלון לימד את שלג דברים רבים. במיוחד אימן אותו לא לצאת לרחוב לבד בלי ליווי. הוא הסביר לו להיזהר מהמכוניות ומרוכבי אופניים כי אפשר להידרס.

בינתיים שלג רץ ורץ, התרחק מהבית והיה מאוד מרוצה להיות חופשי.

הוא חשב, "למה אף פעם לא מרשים לי לצאת לבד? אני יודע להיזהר וגם אדע איך לחזור".

הרחוב השקט הסתיים ושלג הגיע לצומת סואן. הוא נעצר בתדהמה כי אף פעם לא ראה כל כך הרבה מכוניות. הן נסעו במהירות ובלי הפסקה וסחררו את ראשו. שלג עמד על שפת המדרכה והיה מבולבל, הוא לא ידע איך לחצות את הכביש. שריקת אופנוע שחלף לידו במהירות הבהילה אותו והוא נרתע לאחור. ואז מרוב פחד ובלבול הוא זינק לעבר הכביש. נשמעה חריקת בלמים וילדה אחת צעקה, "הכלבלב, הכלבלב!"

פגיעת המכונית בשלג הייתה חזקה, הוא עף באוויר אל מעבר למדרכה ונחת בתוך סבך שיחים. כאב חד וחזק התפשט ברגליו וכל גופו כאב. הוא הרגיש חלש מאוד, רגליו היו שבורות והוא לא הצליח להזיז אותן. אפילו לנבוח לא היה לו כוח ומפיו יצאו רק יללות חלשות. שלג שכב חלש ומוכה בלי לזוז עד הערב.

מאותו יום טיפול ציקי הצב בשלג הפצוע, הביא לו אוכל ומים, כיסה אותו בסמרטוט בד ואירח לו חברה. חלפו ימים, שלג התחזק אך הפגיעה בו הייתה חמורה והגבילה אותו בהליכה והוא צלע, ראייתו נפגמה והקשתה עליו את חופש התנועה והוא פחד להתרחק מהסבך שהפך למקום מקלט עבורו.

כשבערב יצא ציקי הצב לסיבוב היומי שלו הוא שמע יללה מתוך סבך השיחים שליד הכביש הסואן שמפריד בין היער לעיר. ציקי התקרב לאט לשיחים, הכניס את ראשו ביניהם, וגילה כלבלב פצוע.

יום אחד אמר לו ציקי הצב, "נדמה לי שאתה כבר יכול לחזור הביתה. אתה זוכר איפה אתה גר?"

"אני חושב שכך, ענה שלג בהיסוס, אבל צריך לחצות עוד פעם את הכביש מלא המכוניות ואני פוחד."

"אל תפחד, אמר ציקי הצב, אם חוצים כביש במעבר חצייה ובאור ירוק שום דבר לא קורה ולא צריך לפחד."

שלג נבהל מהצב והשמיע קול יללה חלש. ציקי מיהר להרגיע אותו, "אל תפחד, אני לא אפגע בך. למה אתה שוכב פה בצורה משונה כל כך, מה קרה לך? אתה לא נראה כלב רחוב. יש לך קולה. איך קוראים לך?"

"שלג, לחש שלג בקול חלש וסיפר לציקי הצב שברח מהבית, "יצאתי לטייל וחשבתי שאסתדר לבד. פתאום מצאתי את עצמי מול כביש עם הרבה מכוניות. בחיים לא ראיתי כל כך הרבה מכוניות. ליד האוזן נשמעה שריקה משונה שהבהילה אותי. מרוב בהלה קפצתי לכביש ומכונית פגעה בי והעיפה אותי לכאן."

"ומה מצבך עכשיו?" שאל ציקי הצב, "אולי צריך לקחת אותך למרפאת חיות לבדיקה."
"אני לא יכול לעמוד על רגלי. אני חושב שהן נשברו," אמר שלג בקול עצוב.

"אל תדאג, אני אטפל בך עד שתתחזק," הרגיע אותו ציקי הצב.

באחד הימים, כשציקי הצב סייר בפאתי העיר, הוא נקלע לחצר אחורית של אחד הבתים. שם שמע שיחה בין אלון לאביו.

"אני חייב למצוא את הכלב שלי שלג מי יודע מה קרה לו," אמר אלון בקול מודאג.
"אל תדאג כלבים חוזרים הביתה הוא עוד יחזור," ניסה להרגיע אותו אבא וליטף את ראשו.

ציקי מיד הבין שמדובר בשלג. הוא התקדם בצעדים זהירים לעבר אלון הרים את ראשו וקרא, "הי ילד, שמעתי את השיחה שלכם, אני מבין שהכלב שלכם נעלם. אני יודע איפה הוא והוא גם זקוק לעזרתך". הילד התכופף לעבר הצב ושאל: "אתה באמת יודע?"

"כן", ענה ציקי הצב, "הוא נפגע ויש לו מוגבלות מסוימת, אם תבוא איתי תוכל להחזיר אותו הביתה כי בטח קשה לו ללכת דרך ארוכה כל כך. וגם הוא קצת פוחד מהכביש הסואן."

אלון ואבא הצטרפו לציקי הצב ושלושתם הלכו לכיוון היער שגובל עם העיר. לאחר שעה ארוכה הם הגיעו לצומת חצו את הכביש ובתוך סבך של שיחים פגשו את שלג.

כשראה שלג את אלון הוא שמח מאוד. כשכש בזנבו התרומם בקושי ובצליעה כשהוא מושך את רגליו הפגועות התקדם לעבר אלון.

הפגישה הייתה מרגשת. אלון הרים אותו חיבק אותו חזק כשהוא מלטף את פרוותו המנוקדת ולוחש באוזנו מילות חיבה.

ציקי הצב הפך לסמל של חבר טוב ולבעל לב זהב. ילדים
מכל קצות העיר שלחו זה לזה מסרונים בטלפונים
החכמים, היללו ושבחו אותו ולא הפסיקו לדבר אודותיו
חיקו אותו והוא הפך לדוגמה של חבר טוב. ומאז קראו
"הצב בעל לב הזהב".

שלג, שהיה עכשיו מוגבל בהליכה וראייתו לקויה, זכה לטיפולו המסור של אלון,
לאט, לאט הוא התאושש והתחזק. ומאז הקשיב לאלון ונזהר שלא לצאת מחצר
הבית לרחוב לבד.

כששמעו חבריו של אלון את הסיפור על שלג הם באו לבקרו, שיחקו אתו, ליטפו
אותו והעניקו לו הרבה חום ואהבה. שלג, שבינתיים גדל וחוכמתו הלכה
והתפתחה, הרגיש בזכות זה שהוא מקובל ויכול להסתדר על אף המגבלות.

גם ציקי הצב ומעשהו הטוב לא נשכח, הילדים החליטו לפרסם את סיפורו
בעתון בית הספר וגם במקומון של העיר וציקי הצב הפך לכוכב. עיתונאים באו
וראינו אותו, ואז התברר שהוא עוזר לכל מי שרק זקוק לעזרה.

שאלות למחשבה

1. עם אילו קשיים צריך היה הכלבלב להתמודד?
2. כיצד ניתן לעזור לאנשים שיש להם קושי הדומה לזה של הכלבלב?
3. כיצד הייתם אתם נוהגים לו הייתם במקומו של הצב?
4. מה נדרש כדי להקל על אנשים עם מוגבלות כדוגמת הכלבלב?

